

**Boodschap van paus Franciscus voor
de 107de Werelddag van Migranten en Vluchtelingen
(26 september 2021)
*Naar een almaar groter 'wij'***

Dierbare broeders en zusters

In de encycliek *Fratelli tutti* heb ik een bezorgdheid en een hoop uitgesproken die mij nog altijd na aan het hart liggen: *Een keer deze gezondheids crisis voorbij is, zou onze slechtste reactie zijn om ons nog dieper te storten in koortsachtig consumptisme en nieuwe vormen van egoïstisch zelfbehoud. God geve dat we na al de ellende niet langer zullen denken in termen van 'zij' en 'die', maar alleen nog van 'wij'* (nr. 35).

Daarom is mijn thema voor de boodschap voor de 107de *Werelddag van Migranten en Vluchtelingen* : *'Naar een steeds groter wij'*, om een duidelijke horizon aan te geven voor onze gemeenschappelijke reis in deze wereld.

De geschiedenis van het 'wij'

Die horizon is al aanwezig in Gods scheppingsplan: *En God schiep de mens als zijn beeld; als het beeld van God schiep Hij hen; mannelijk en vrouwelijk schiep Hij hen. God zegende hen, en God sprak tot hen: 'Wees vruchtbaar en wordt talrijk'* (Gn 1, 27-28). God schiep ons man en vrouw, verschillend van elkaar, maar toch complementair, om een 'wij' te vormen, voorbestemd om in de opeenvolging van generaties almaar talrijker te worden. God schiep ons naar zijn beeld, naar het beeld van zijn eigen drie-ene wezen, een gemeenschap in diversiteit.

Toen wij ons in ongehoorzaamheid van God afkeerden, wilde Hij ons in zijn barmhartigheid een weg van verzoening aanbieden, niet als individuen, maar als een volk, een 'wij', bestemd om de hele menselijke familie te omvatten, zonder uitzondering: *Dit is de tent van God bij de mensen! Hij zal bij hen wonen. Zij zullen zijn volk zijn, en Hij, God-met-hen, zal hun God zijn* (Apk, 21, 3).

De heilsgeschiedenis heeft dus een 'wij' in haar begin en een 'wij' aan haar einde, en in het centrum ervan het mysterie van Christus, die stierf en uit de dood opstond *opdat allen één mogen zijn* (Joh 17,21). De huidige tijd laat echter zien dat dit door God gewilde 'wij' gebroken en versplinterd is, gewond en misvormd. Dit wordt des te duidelijker op momenten van grote crisis, zoals het geval is met de huidige pandemie. Ons 'wij', zowel in de wereld als binnen de Kerk, brokkelt af en kraakt door kortzichtige en agressieve vormen van nationalisme (cf. *Fratelli Tutti*, 11) en radicaal individualisme (cf. *ibid.*, 105). En de hoogste prijs wordt betaald door hen die het gemakkelijkst als 'de anderen' worden gezien: vreemdelingen, migranten, gemarginaliseerde mensen, zij die in de existentiële periferie leven.

In werkelijkheid zitten we allemaal in hetzelfde schuitje en zijn we groepen om samen te werken, zodat er geen muren meer zijn die ons scheiden, *geen anderen* meer, maar alleen nog één 'wij' dat de hele wereld omvat. Daarom zou ik van deze werelddag gebruik wil maken om de oproep te lanceren samen op weg te gaan naar een almaar groter wordend 'wij'. En ik richt mij daarbij eerst tot de katholieke gelovigen en vervolgens tot alle mannen en vrouwen wereldwijd.

Een Kerk die almaar 'katholieker' wordt

Voor de leden van de katholieke Kerk houdt deze oproep een verbintenis in om almaar trouwer 'katholiek' te zijn, zoals Paulus de gemeente van Efeze eraan herinnerde: *Eén lichaam en één Geest, zoals u ook geroepen bent tot één hoop, waarvoor Gods roeping borg staat. Eén Heer, één geloof, één doop* (Ef 4, 4-5).

De katholiciteit van de Kerk, haar universaliteit, moet immers in elke tijd omarmd en tot uitdrukking gebracht worden, volgens de wil en de genade van de Heer, die beloofd heeft altijd bij ons te zijn, tot aan de voleinding van de wereld (cf. Mt 28,20). De heilige Geest stelt ons in staat iedereen te omhelzen, gemeenschap te scheppen in diversiteit, verschillen te verenigen zonder een onpersoonlijk gemaakte uniformiteit op te leggen. In de ontmoeting met de verscheidenheid van vreemdelingen, migranten en vluchtelingen, en in de interculturele dialoog die daaruit kan ontstaan, vinden wij kansen om als Kerk te groeien en elkaar wederzijds te verrijken. Alle gedoopten, waar zij zich ook bevinden, zijn immers van rechtswege lid van zowel hun plaatselijke kerkelijke gemeenschap als de ene Kerk, bewoners van één huis en lid van één familie.

De katholieke gelovigen zijn geroepen om samen te werken, ieder te midden van zijn of haar eigen gemeenschap, om de Kerk almaar inclusiever te maken en zo de zending voort te zetten die Jezus Christus aan zijn apostelen toevertrouwde: *Verkondig op je tocht: 'Het koninkrijk der hemelen is op handen! Genees zieken, wek doden op, maak melaatsen rein, drijf demonen uit. Voor niets hebben jullie gekregen, voor niets moet je geven* (Mt 10, 7-8).

Vandaag is de Kerk geroepen om de straat op te trekken, naar elke existentiële periferie, om wonden te helen en verloren gelopen mensen te zoeken, zonder vooroordeel of angst, zonder te willen bekeren, maar bereid om haar tent te vergroten en iedereen te verwelkomen. Onder de bewoners van die existentiële periferie vinden we veel migranten en vluchtelingen, ontheemden en slachtoffers van mensenhandel, aan wie de Heer zijn liefde wil openbaren en zijn heil wil verkondigen. *De huidige toestroom van migranten kan gezien worden als een nieuwe 'grens' voor de missie, een bevoorrechte gelegenheid om Jezus Christus en de boodschap van het Evangelie in eigen land te verkondigen en concreet te getuigen van het christelijke geloof in een geest van naastenliefde en met diep respect voor andere religieuze gemeenschappen. De ontmoeting met migranten en vluchtelingen met andere geloofsovertuigingen en religies vormt een vruchtbare bodem voor de groei van een open en verrijkende oecumenische en interreligieuze dialoog* (Toespraak tot de nationale directeurs van de pastorale zorg voor migranten, 22 september 2017).

Een meer inclusieve wereld

Ik lanceer deze oproep om samen op weg te gaan naar een almaar breder 'wij' ook aan alle mannen en vrouwen wereldwijd, in het belang van de vernieuwing van de menselijke familie, om samen te bouwen aan een toekomst van gerechtigheid en vrede, en om ervoor te zorgen dat niemand achterblijft.

Onze samenleving zal een 'kleurrijke' toekomst tegemoet gaan, verrijkt door diversiteit en interculturele uitwisselingen. Daarom moeten wij nu al leren om in harmonie en vrede samen te leven. Ik ben altijd getroffen door de scène in de *Handelingen van de Apostelen* waarin op Pinksteren, de dag waarop de Kerk het 'doopsel' ontvangt, onmiddellijk na de neerdaling van de heilige Geest, de inwoners van Jeruzalem de verkondiging van de verlossing aanhoren: *Parten, Meden en Elamieten, en bewoners van Mesopotamië, Judea en Kappadocië, Pontus en Asia, Frygië en Pamfylië, Egypte en het Libische gebied bij Cyrene, en hier woonachtige Romeinen, Joden en proselieten, Kretenzen en Arabieren, wij horen hen in onze eigen taal spreken over de grote daden van God* (Hnd 2, 9-11).

Dit is het ideaal van het nieuwe Jeruzalem (cf. Js 60; Apk 21,3), waar alle volkeren verenigd zijn in vrede en harmonie, en de goedheid van God en de wonderen van de schepping vieren. Om dit ideaal te bereiken, moeten wij echter alles in het werk stellen om de muren die ons scheiden af te breken en, door onze diepe onderlinge verbondenheid te erkennen, bruggen te bouwen die een cultuur van ontmoeting bevorderen. De actuele migratiebewegingen bieden ons de kans onze angsten te

overwinnen en ons te laten verrijken door de diversiteit van de gaven van ieder mens. Dan kunnen we, als we dat willen, grenzen omvormen tot bevoorrechte plaatsen van ontmoeting, waar het wonder van een almaar breder 'wij' tot stand kan komen.

Ik nodig alle mannen en vrouwen in onze wereld uit om goed gebruik te maken van de gaven die de Heer ons heeft toevertrouwd om zijn schepping in stand te houden en nog mooier te maken. *Iemand van adel vertrok naar een ver land om het koningschap in ontvangst te nemen, en dan terug te keren. Hij riep tien van zijn dienaren en gaf hun tien pond. 'Doe daar zaken mee, totdat ik terugkom', zei hij (Lc 19, 12-13).* De Heer zal ook van ons rekenschap vragen van ons werk! Om een goede zorg voor ons gemeenschappelijke huis te verzekeren, moeten wij een 'wij' worden dat almaar breder en medeverantwoordelijker wordt, in de vaste overtuiging dat al het goede dat in onze wereld wordt gedaan, wordt gedaan voor de huidige en toekomstige generaties. Dat houdt een persoonlijk en een collectief engagement voor ons in dat zorg draagt voor al onze broeders en zusters die blijven lijden, ook als wij intussen werken aan een duurzamere, evenwichtigere en meer inclusieve ontwikkeling. Het is een verbintenis die geen onderscheid maakt tussen autochtonen en allochtonen, tussen ingezetenen en gasten. Het gaat immers om een schat die wij gemeenschappelijk hebben en waarvan niemand mag worden uitgesloten.

De droom is begonnen

De profeet Joël voorspelde dat de messiaanse toekomst een tijd zou zijn van dromen en visioenen, geïnspireerd door de Geest: *Ik zal mijn geest uitgieten over alle mensen, profeteren zullen uw zonen en uw dochters, uw ouderen zullen dromen krijgen, uw jonge mannen zullen visioenen zien (Jl 3, 1)*

Wij zijn geroepen om samen te dromen, onbevreesd, als één menselijke familie, als tochtgenoten, als zonen en dochters van dezelfde aarde die ons gemeenschappelijke huis is, allemaal zusters en broeders (cf. *Fratelli tutti*, 8).

Gebed

*Heilige en geliefde Vader,
uw Zoon Jezus leerde ons
dat in de hemel grote vreugde heerst
wanneer iemand die verloren was
terug wordt gevonden,
wanneer iemand die uitgesloten, afgewezen of terzijde was geschoven
opnieuw wordt opgenomen in ons 'wij',
dat daardoor groter wordt.
Wij vragen U om aan alle leerlingen van Jezus
en aan alle mensen van goede wil
de genade te schenken
uw wil te doen in de wereld.
Zegen elk gebaar van welkom en hulp
dat alle mensen in ballingschap thuisbrengt
in het 'wij' van de gemeenschap en van de Kerk,
zodat onze aarde echt mag worden
zoals Gij die droomde bij de schepping:
het gemeenschappelijke huis van alle broeders en zusters.
Amen.*

Rome, Sint-Jan van Lateranen, 3 mei 2021, feest van heilige apostelen Filippus en Jakobus.
+ Franciscus

© Copyright – Libreria Editrice Vaticana

Vertaling: IPID – Persdienst van de Bisschoppenconferentie van België, met dank aan Pro Migrantibus